

RENÉ DAHL ANDERSEN

DENNIS DREJER

SOLUTTAUTUJA 2

TOSITARINOITA
ALAMAAILMASTA JA
PEITEPOLIISIN ELÄMÄSTÄ

Suomentanut Laura Koskela

ATENA

Kirjassa esiintyvien henkilöiden yksityisyyden ja poliisin menetelmien arkaluontoisuuden vuoksi olemme muuttaneet tietyt nimet, ajankohdat ja yksityiskohdat.

Kiitos henkilöille, joista on tullut osa tarinaani

Tanskankielinen alkuteos
Helhjertet. Betjente, banditter, ludere og legender.

Copyright © René Dahl Andersen & Dennis Drejer, 2022
Published by agreement with Forlaget Grønningen 1, Copenhagen.

Suomenkielinen laitos © Atena / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

Atena
Jyväskylä
atena.fi

ISBN 978-951-1-47308-4

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

4041 0037
Painotus

SISÄLLYS

Esipuhe	9
Taustaa: BMW-pojat	14

OSA I: **POLIISIASEMA 1, POLIISIASEMA CITY 1998–2003**

1: Hauis ja Pakastearkku	30
2: Pamppuja, prostituoituja ja legendoja	39
3: 49,4 grammaa ja yksi Panadol	49
4: Yhteiskunnan roskakuski	56
5: Münchhausenin kuolema	67
6: Bad boys	74
7: Nuori nainen ja rahankuljetus	89
8: Maradona Miestentalossa	97
9: Kadun Pia	103
10: Poliisin pulssi	110

**OSA II: HUUME- JA ANNISKELULUPAOSASTO
2003-2007**

11: Kalifi	120
12: Poliisi sydämessään	129
13: Crockett	133
14: Tumppi ja herra X	138
15: Alibaba Irakissa	150
16: Rikke	156
17: Vaatekaappimurhaaja	162
18: Voileipäkuninkaat	166
19: Snoop Dogg ja kruununprinssi juhlissa	170

**OSA III: SIVILIPIDÄTYSRYHMÄ, RYHMÄ 5,
SOLUTTAUTUJA 2007-2010**

20: Huumediileri 13	178
21: Ditte Christianiasta	188
22: ”Olen lirissä, Choko”	197
23: Kaljamaha minihameessa	208
24: Liivijengisankari	212
25: Joe René Hansen kiittää	221
26: Tohvelipoliisit	228

OSA IV: **ERIKOISPARTIO 2010–2016**

27: Kreikkalainen	236
28: Ensiesiintyminen kadulla	249
29: Kuva Bubberista	253
30: Hampurilaista käsirauchoissa	258
31: Karhu vuorokaudet ympäri	264
32: Hyvä ja Gerd Müller	276
33: Veijarikoplan Kjeld	284
34: Ilmoitusasia	288
 Kuvat	 293
 35: Kokaiinia kaapelikanavassa	 338
36: Rikollinen voittaa	341

OSA V: **ITSENÄINEN 2016–2022**

37: Syöksykierre	350
38: Huhu kulkee ja paska lentää	358
39: Valehtelu ei auta	362
40: Rouva Jalka	366
41: Sally	372
42: Koirakauppiaita ja pentutehtaita	380
43: Pantteri	387
44: Soluttautuja	392
45: Pilliin puhaltaja?	404
46: Kiitos, Hørby	409
47: Hyllytetty	416
48: Bravo-partion Palle	419
49: Aina 98117	422
 Jälkisanat	 426

ESIPUHE

René Dahl Andersen aloittaa esitelmänsä kertomalla valaisimista. Hänen takanaan olevalla suurkuvanäytöllä näkyy muutama erikoinen ruskea valaisin. Ne ovat patinoitua messinkiä, ja niitä ympäröivät lasipallot. Andersen kertoo, että Aage Rafn on suunnitellut ne erityisesti Kööpenhaminan Poliisitalolle. Valaisimet ovat kuvastodistus hänen mokastaan työssä, jolle hän omistautui täysillä, ja josta hän piti yli kaiken. Hän varasti valaisimet työpaikaltaan. Hänet tuomittiin ja irtisanottiin.

Sellainen René on, hän näyttää vahvuutensa osoittamalla heikkoutensa. Hän on rehellinen, myös silloin, kun se ei ole kovin kaunista ja tekee kipeää. René myöntää suoraan, että hän antoi menestyksen viedä mukanaan ollessaan huumorikollisten kauhu kahdeksantoista vuotta, ja että hänen moraalinsa petti, kun hän varasti viisi valaisinta ja myi ne edelleen tavoitellessaan omaa etuaan.

Olemme Egedalin raatihuoneella Ølstykkessä, kolmekymmentä kilometriä lounaaseen Renén kodista, joka sijaitsee Kööpenhaminan Vesterbrolla. Ennen esitelmää olen lue-
nut hänen kirjansa *Soluttautuja – Huumepoliisin nousu ja tuho* –
etulinjan kertomus, jonka kokonaisvaltainen teema on ihminen
vastaan järjestelmä, ja poliisi vastaan entistä poliittisempi poliisi
ja yhä vähentyvät resurssit. René halusi kertoa tarinansa tut-
kiakseen ja itsetutkistellakseen, miten hänen uhkarohkeutensa

kasvoi menestyksen, kollegojen hyväksynnän ja hänen korkean hierarkkisen asemansa myötä Kööpenhaminan poliisin huumeiden vastaisessa taistelussa. René tutkistelee, mitä on tapahtunut hänen lapsuuden poliisiunelmansa jälkeen ja siihen asti, kun hänet vuonna 2018 tuomittiin kuudeksi kuukaudeksi ehdottomaan vankeusrangaistukseen 187 500 kruunun (25 150 euron) arvoisten valaisimien varastamisesta.

René seisoo suoraselkäisenä, harmaantuvine hiuksineen. Katse on intensiivinen, mutta lempeä ja hymyilevä. Hän on pukeutunut kokonaan mustiin vaatteisiin: farkkuihin ja hyvin treenattua ylävartaloa myötäilevään t-paitaan. Jaloissaan hänellä on Air Jordan -kengät. Käsivarret on tatuoitu värikkäästi. René kuvailee, miltä kaikki hänen takaa-ajamansa rikolliset näyttivät: tatuoituja, lihaksikkaita ja solariumista saatu rusketus. Jotkut yleisöstä nauravat. He ymmärtävät, että Renélta ei puutu itseironiaa.

Parisatapaisen yleisön edessä René kuvailee, miten hänellä ilmiantajien koordinaattorina oli hyvin läheiset suhteet ilmiantajiin, ja miten hän takavarikoi tonneittain hasista, kiloittain heroiniä, kokaiinia ja amfetamiinia sekä suuren määrän ladattuja aseita, joita oli liikkeellä huumekauppiaiden parissa ja rikollisjengien yhteenotoissa. René kertoo myös, että hän sai koulutuksen FBI:n kurssilla ja valmistui soluttautujaksi Poliisin tiedustelupalveluun. Hän oli myös mukana ottamassa kiinni rikollispomoja, takavarikoi yli sata miljoonaa huumekruunua ja toimi jonkin aikaa turvapäällikkönä Irakissa.

Hän puhuu erityisestä johtoa kohtaan tuntemastaan luottamuksesta, mutta myös epäluottamuksesta, minkä vuoksi huume-
poliisit kokoontuvat usein parkkihallissa. He eivät salakuuntelun pelossa myöskään puhu aina kaikesta istuessaan poliisiautossa. Osa hänen työstään tapahtuu harmaalla alueella, sillä kirjoitet-
tujen sääntöjen mukaan toimiminen ei aina johda maaliin. Näin valtion laatimat lait saavat seurakseen myös kirjoittamattomia la-

keja. Esitelmän aikana hän usein heiluttelee rikoslakia toisessa kädessään ja oikeuskäytäntöjä toisessa ja toteaa: ”Näitä meidän täytyy noudattaa, mutta ne eivät aina toimi”, minkä jälkeen hän heittää lakikirjat lattialle.

Hänen kadulla tapahtuvan toimintansa tarkoituksena oli poistaa ne henkilöt, jotka käyttivät hyväkseen heikkoja, huumehierarkian alimpana olevia henkilöitä. Hän on omien sanojensa mukaan samalla silmäkorkeudella kansalaisten, päihteiden käyttäjien ja ilmiantajiensa kanssa. Näin sanoessaan hän joka kerta menee polvilleen ensimmäisellä rivillä istuvan kuulijan eteen ja katsoo tätä syvälle silmiin.

Vajaan kahden tunnin esitelmän aikana hän liikuttuu viisi kertaa ja hengittää syvään pari kertaa, ennen kuin voi jatkaa. Neljä näistä kerroista on silloin, kun hän kertoo eri huumeosastojen kollegojen välisestä yhteishengestä. Viides kerta, kun hän kertoo tyttärestään Sallysta, jonka hän vaimonsa Metten kanssa sai ukrainalaisen sijaissynnyttäjän avulla. Taas yksi esimerkki, jossa hän on mennyt liian pitkälle ja rikkonut lakia. Nyt Sally on mukana hänen kaikissa esityksissään, tosin vain symbolisesti, tässä tapauksessa kirkkaanpunaisen kangasvaipan muodossa. Tällaisissa syvyyksissä liikkuvat Renén täydestä sydäimestä tulevat tarinat.

Esitelmän jälkeen eräs viimeisellä penkkirivillä istunut keski-ikäinen mies tulee Renén luo. Hän on Renén entinen kollega, joka nyt toimii poliisipäällikkönä. Hän on ilmeisen liikuttunut sanoessaan: ”Sinä teet yhä vaikutuksen ihmisiin, René. Ja meillä olisi tarvetta sellaiselle kuin sinä.”

René ei voi enää toimia poliisivoimissa. Mutta hän ei myöskään ole kertonut koko tarinaansa. Hänellä on jäljellä vielä suuri joukko kertomuksia vaarallisista huumeoperaatioista ja laillisuuden rajoilla tapahtuvasta poliisitoiminnasta. Siksi sovimme Ølstykkens esitelmän jälkeisenä päivänä, että aloitamme tämän kirjan, *Soluttautuja 2:n*, kirjoittamisen.

Kirja käsittelee suuressa määrin asian inhimillistä puolta. Poliisina ja soluttautujana Renellä oli halu poistaa huumeet kaduilta. Mutta ennen kaikkea hän oli sydämestään poliisi. Häntä ajoi uteliaisuus ja halu oppia tuntemaan kanssaihmiä rikollisuuden takana: mikä oli kaikille yhteistä – poliiseille ja roistoille, narkomaaneille ja ekonomeille, rikollispomoille, lutkille ja legendoille?

Renén tarinaa muokatessani olen saanut ottaa osaa tuomioistuinten ja julkisten viranomaisten asiakirjoihin. Olen lukenut noin viisikymmentä Renén ystäviltä ja tuttavilta tullutta sähköpostiviestiä, tekstiviestiä sekä Messenger- ja Instagram-viestiä. Ja jotta saisin varmistuksen ja vivahteikkaamman kuvan Renén omasta versiosta, olen puhunut monen hänen entisen kollegansa ja läheisensä kanssa, sekä poliisien, juristien ja rikollisten kanssa. Renén tekemän vaitiolovelvollisuussopimuksen vuoksi joissakin tapauksissa on ollut tarpeen muuttaa nimiä ja yksityiskohtia.

Mukavia luku- ja kuunteluhetkiä!

Dennis Drejer, syyskuussa 2022

*”Poliisitkin ovat vain ihmisiä”, hän katsoi asiakseen sanoa.
”Niin kuulemma ovat, ainakin aluksi.”*

Raymond Chandler: *Näkemiin, kaunokaiseni*
Rikosromaani, 1940

Taustaa

BMW-POJAT

Istun kollegani kanssa Frederiksbergin vanhan hautausmaan perimmäisessä nurkassa penkillä, josta meitä ei kovin moni näe, mutta meillä itsellämme on sieltä hyvä näkyvyys ympäristöön. Tapaan ilmiantajani usein täällä. Hautausmaa on hyvä paikka syvällisille keskusteluille. Ja varsinkin salaisille sellaisille. Kuolleet eivät kuule eivätkä puhu.

On heinäkuu vuonna 2011 ja Hyvä on pyytänyt tapaamista. Hän on huumekauppias ja poliisin tietolähde. Hänellä on minulle yleensä hyviä vihjeitä kokaiinista ja joskus rikollisympäristöistä. Hän on pukeutunut kalliiseen poolopaitaan ja 4 000 kruunun (540 euron) lenkkareihin, ja Tom Fordin aurinkolasit hän on nostanut hiusvoiteella muotoilluille tummille hiuksilleen. Meillä kollegan kanssa on armeijanvihreät shortsit, joissa on suuret taskut sivuilla. Converse- ja Nike-kenkiemme pohjissa on Vesterbrota hankittua likaa, oksennusta ja verta sekä heroiniin rippeitä jostain Vesterbron huumeämpästä. Ylisuuret t-paitamme pullistelevat pippurisumuttimista, käsiraudoista ja Heckler & Kockin 9mm pistooleista. Harjaantunut silmä näkee heti, että tässä istuu poliisi asiakkaan tai ystävän kanssa.

”Tiedossa on iso kala”, sanoo Hyvä istuuduttuaan viereemme.

Hän itse on arviomme mukaan keskisuuri diileri, toisin sanoen hän toimittaa 20–50 grammaa kerralla asiakkailleen.

Oikeastaan minun ei pitäisi tietää, paljonko Hyvä myy. Poliisin ja ilmiantajan suhteesta annetun säädöksen mukaan minun pitäisi ilmiantajien koordinaattorina huolehtia, että ilmiantaja joutuisi syytteeseen ja oikeuden eteen saadessani tietää jotain konkreettista hänen rikoksistaan. Mutta jos toimisin kyseisten sääntöjen mukaan, ilmiantaja ei koskaan sanoisi minulle mitään. Todellisuudessa tiedän aina, kuinka paljon ilmiantajani ostaa ja myy ja voin arvioida, miten iso kiho heidän pomonsa on – ja tämä rakentaa myös poliisin ja ilmiantajan välistä luotamusta.

Haluan myös tietää, maksavatko he etukäteen vai myöhemmin. Missä he tekevät rikoksiaan? Millaisia ja miten? Näin voin arvioida, montako miestä laitetaan tutkimaan asiaa. Ainoa asia, mistä Hyvä vaikenee, on hänen osto- ja myyntihintansa. Sen sijaan hän nojautuu eteenpäin ja kirjoittaa sormellaan summan hiekkiaan.

Olen työskennellyt Hyvän kanssa niin kauan, että luotan häneen. Luotan, ettei hän johdata minua harhaan eikä vihjaa asioista, joista hän itse hyötyisi. En halua tietää, mistä hän saa tietonsa ja miksi hän antaa minulle vihjeen. Mieluummin otan vastaan vain sen verran tietoa, että voin tunnistaa oletetun huumekauppiaan ja löytää hänet.

”Hän on entinen ammattijalkapalloilija”, Hyvä sanoo.

Mieleeni tulee heti Allan Olsen. En tarkoita Pohjois-Jyllannin kansallislaulajaa, vaan AB:n hyökkääjää, joka oli suuri nimi 1990-luvulla ja pelasi Tanskan superliigassa, kunnes hänet vuonna 1998 otettiin kiinni hänen treenatessaan jalkapalloklubilla. Olsen sai ensin kahden vuoden vankilatuomion kahden hasiskilon hallussapidosta ja sen jälkeen seitsemän vuotta 1,6 heroiinikilon hallussapidosta. Ehkä hän on taas vauhdissa.

”Hän on yhteistyössä erään kaverinsa kanssa, ja he toimittavat sata grammaa ja enemmänkin kerralla”, Hyvä kertoo ja antaa minulle puhelinnumeron ja auton rekisterinumeron.

Vähintään sata grammaa myyntitapahtumaa kohti. Ei tarvitse montakaan myyntikertaa, kun kyseessä on jo kiloittain ainetta. Nyrkkisääntö on, että sadasta grammasta saa tavallisesti vuoden vankeutta. Kilosta saa vähän alennusta ja kuusi vuotta vankeutta. Mahdollisesti tässä on kyse tosi isosta jutusta, toisin sanoen pitkäaikaista tutkimista monen kollegan voimalla, jotka salakuuntelevat puhelimia, ehkä myös asuntoja, ja asentavat piilokameroita ja gps-seurannan autoihin. Tavallisesti tällainen kuuluu tutkintaryhmälle eikä erikoispartiolle, Kööpenhaminan poliisin operatiiviselle huumeosastolle. Siis pä lähdemme juttelemaan Iso-Bjarnen kanssa.

Erikoispartion toimisto on kuudennessa kerroksessa Skelbæk-kadun ja Halmtorvetin kulmassa. Olemme juuri muuttaneet tänne poliisiasema Citystä, isosta, toisella puolella katu sijaitsevasta yhdeksänkerroksisesta toimistorakennuksesta, joka on Tanskan vilkkain poliisiasema. Olemme tehneet kaikkemme, että saisimme uuden toimiston samanlaiseksi kuin entinen oli. Toimisto on sekoitus avokonttoria, siivouskaappia ja murrosikäisen huonetta. Seinillä on jalkapallopaitoja ja muuta roinaa saaliina jutuista, joissa olemme olleet mukana viimeisten 10–15 vuoden aikana. Seinillä on myös saaliskuvia vanhoista, suurista jutuista ja iloista poliiseista, jotka ovat saaneet voiton huumeepomoista. Kuvat muistuttavat armeija- ja metsästyskuvia. Mikä sopiikin hyvin, koska olemme yksikkö, jonka tavoitteena on asettaa roistot tilille tekosistaan ja rikoksistaan.

Katosta roikkuu Nilfiskin imuri. Kerran vuodessa nostamme jonkun kollegan kuivumaan, jos hän on mokannut kotietsinnässä ja jättänyt huomioimatta jotain, mikä jokaisen hyvän huumeepoliisin tulee huomata. Eräs huumekauppias oli piilottanut Nilfiskin imuriin puoli kiloa kokaiinia ja jonkin verran rahaa. Eräs osaston kollega teki kotietsinnän huumekauppiiaan luona ja sanoi: ”Olen käynyt koko paskan läpi, siellä ei ole mitään.” Mutta hän ei ollut käynyt imurissa. Sen vuoksi tutkinnan valmistuttua lopetamme sen sanomalla: ”Oletko käynyt imurissa?” Kukaan ei halua olla

seuraavan vuoden Nilfisk eikä halua nähdä hopeanväristä Nilfiskin imuria roikkumassa työpöytänsä yläpuolella.

Menemme Iso-Bjarnen huoneeseen. Hän on esimies ja istuu nurkkahuoneessa, jonka ikkunat antavat torille päin. Bjarne on kaksimetrisen metsurityyppi, joka on aina seissyt eturivissä jalkapallohuligaaneja ja Christianian talonvaltaajia ja roistoja vastaan. Hänellä on oikea panssarisydän ja hän haluaa, että osastomme ottaa kiinni mahdollisimman monta rikollista. Heidät täytyy panna tilille kaikesta paskasta, mitä he levittävät yhteiskuntaan. He eivät kunnioita lakia tippaakaan. Siinä on meidän ja heidän välinen ero. Mutta me menemme pitkälle pysäyttääksemme heidät. Aina rajalle asti, missä on sumuista ja vaikea nähdä, kummalla puolella viivaa seisomme.

Iso-Bjarne sanoo, että voin tehdä tarvitsemani toimenpiteet, kunhan vain kerron niistä hänelle. Juuri hän on palkannut minut erikoispartioon. Hän on valinnut minut tänne, koska olen toiminut huume poliisina noin kahdeksan vuotta, kolme niistä huume tutkijana ja viisi soluttautujana. Minulla on tarvittava kokemus. Olen yksi niistä, jotka voidaan lähettää harmaalle alueelle. Sinne, missä rikolliset siirtelevät kiloittain kokaiinia ja heroiniä.

”Luulen, että meillä on nyt jotain”, sanon ja heitän pari Hyvän antamaa tietoa pöydälle. Minun ei tarvitse selittää Bjarnelle, että haluan itse tutkia asiaa lähemmin, ennen kuin se joutuu ylemmäs järjestelmään. ”Siitä vaan”, Bjarne sanoo. ”Ala vaan toimia, pidämme tämän itsellämme.”

En oikein usko, että Hyvän antaman puhelinnumeron salakuunteleminen antaisi mitään. Huume kauppiaat käyttävät prepaid-liittymää puhuessaan rikoksistaan, ja vaihtavat kortteja ja puhelimia koko ajan. Huume kauppiaat ovat tietoisia siitä, että poliisit salakuuntelevat heitä, tai että tieto voi levitä kilpaileville myyjille, jotka löytävät heidän varastonsa ja varastavat heidän huumeensa ja rahansa.

Joten keskityimme sen sijaan nelivetoisen BMW-auton rekisterinumeroon. Ajoneuvon omistajan nimi on Brian. Hän on 28-vuotias ja ollut nuorisosopimuksella jalkapallomaalivahtina Lyngbyssä ja Brøndbyssä. Hän on kokenut nuoruuteni unelman, jolloin pelasin Hørbyn juniorijoukkueessa. Siihen aikaan elämäni koostui suurilta osin treenauksesta ja kilpailuista. Olin lyhyen aikaa Frederikshavnin ja Sæbyn eliittijoukoissa ja pelasin samassa joukkueessa Søren Frederiksenin kanssa. Haaveilin innokkaasti ja epärealistisesti punavalkoisesta Aalborgin jalkapalloseuran peliasusta.

Brianin lahjakkuus on johtanut hänet ammattilaisjalkapallon huippujoukkueeseen. Hän on pelannut samassa joukkueessa Daniel Aggerin ja Michael Krohn-Dehlin kanssa ja ollut aktiivinen nuorten maajoukkueessa. Mutta viikkoa ennen Brøndbyn sopimuksen allekirjoittamista hän katkaisi ristositeensä. Nyt hän on töissä mekaanikkona ja asuu yhdessä avopuolisonsa kanssa vastarakennetussa talossa Islands Bryggessä, vastapäätä kollegaani Bing-Bangia.

Brian on pitkä, komea, hyvin treenattu ja vaaleahiuksinen nuori mies. Hän on kuin komeampi versio Peter Schmeichelistä. Hänestä uhkuu itseluottamus ja jonkinlainen ylimielisyys. Allan puolestaan on kuin varjo Brianista. Hän on pitkä ja hoikka eikä hänestä välity samaa karismaa ja energiaa. Hänestä eikä hänen perheestään ole sen kummempia merkintöjä poliisirekisterissä. Mutta sitä vastoin hänen avovaimostaan on. Tunnen naisen isän, hän on poliisi. Tunnettu poliisi, joka on aina seissyt etulinjassa ja jolla juuri nyt on henkisesti raskasta.

”On se vaan epäreilua – nyt hänen täytyy taistella myös tätä vastaan”, sanon kollegalleni.

Veroviraston tarkastus- ja infokeskuksesta voin tarkistaa Brianin tulot ja varat. Hän on töissä BMW:llä Lyngbyssä, ja palkka on reilut 40 000 kruunua (n. 5 367 euroa) kuukaudessa. Saan myös selville, että hänen hyvä ystävänsä Allan on myös

siellä töissä. Allanin sukunimi ei ole Olsen, eikä hän ole entinen ammattilaisjalkapalloilija. Muutoin näyttää siltä, että hän elää vaarallisesti yhdessä Brianin kanssa.

Alamme seurata kaveruksia pienellä porukalla. Meidän täytyy saada nähdä Brian ja Allan ostoksilla tai ajamassa varastolle löytääksemme aineita ja ehkä käteistä tai huumekirjanpitoa. Mutta mitään ei tapahdu. Voimme vain nähdä, että he tapaavat huume maailman tyyppejä.

Eräänä päivänä istumme Talkkarin kanssa siviiliautossamme Brianin asunnon lähellä Allanin tullessa hakemaan Briania. He ajavat yhdessä Amagerille ja pysäköivät omakotitaloalueelle. Koh-ta paikalle ajaa iso, järjestelmässämme tunnettu Audi. Näemme ruutujen läpi, että autossa istuu kaksi henkilöä rikollispiireistä, ja että he katselevat perusteellisesti ympärilleen, ennen kuin astuvat ulos autosta ja istuutuvat Brianin BMW:hen. Hetken kuluttua he eroavat. Juttu muistuttaa tuntemaamme menetelmää, jossa kaup-pa tapahtuu hyvän matkaa katutason yläpuolella.

Seuraamme Briania ja Allania useita päiviä. Näemme heidän ajavan edestakaisin eri osoitteiden välillä ja menevän autoista ulos ja sisään. Heillä ei koskaan ole mukana kasseja tai pusseja. Heillähän saattaa olla sata tai kaksisataa grammaa kokaiinia housuissa tai takin sisällä. Mutta emme tee iskua, ennen kuin olemme täysin varmoja kaupanteosta. Ja haluamme myös löytää heidän varastonsa.

Eräänä iltana istumme autossamme ja tarkkailemme Brianin asuntoa. Hän tulee ulos avovaimonsa kanssa, joka on hyvän-näköinen nainen pitkine tummine hiuksineen ja viimeisillään ras-kaana. Naisen isä, kollegamme, tulee olemaan isoisä Brianin lap-selle koko loppuelämänsä.

Jos otamme Brianin kiinni tekosistaan, hänen perheensä jou-tuu kärsimään siitä. Juuri leivottu isä, joka joutuisi olemaan poissa lapsen ensimmäiset viisi vuotta. Sääliksi käy äitiä. Ja poliisia, joka

ei varmaan kertoisi kovin paljon lapsenlapsestaan poliisiasemalla. Mutta eniten on sääli vatsassa olevaa lasta, koska hän on ainoa, joka jää epäilysten ulkopuolelle.

Kollegamme tytär on valinnut Brianin, joka ei varmaan ole kertonut vaimolleen mitään. Mutta vaimo saattaa tietää, mitä on tekeillä. Ehkä hän on valinnut tällaisen elämän avoimin silmin. Jotkut vaimot ja tyttöystävät pitävät elintasosta, jossa mekaanikolla on varaa Gucci-laukkuihin, Louboutin-kenkiin ja kalliisiin matkoihin.

Viikon kuluttua saamme tilaisuuden. Heinäkuu on muuttunut elokuuksi, ja monet osastolla ovat lähdössä kesälomalle. Kohta meillä ei ole tarpeeksi väkeä seuraamaan tiukasti Briania ja Allania.

Meillä olisi kyllä Brianista ja Allanista tietoa tarpeeksi, ja voisimme pyytää tuomioistuimelta kotietsintäluvan. Mutta ehkä saisimme tuomarilta kieltävän päätöksen. Joten päätämme, että nyt – juuri nyt, tänä päivänä, tällä hetkellä – olemme saaneet tietää mahdollisesta suuren luokan huumekaupasta, joka lähettää rikolliset moneksi vuodeksi vankilaan. Tämän täytyy käydä ilmi poliisiraportista: teemme ennaltaehkäisevän kotietsinnän, kuten lakikirjassa lukee. ”Jos toimenpiteen ennaltaehkäisy menetetään kotietsintälupaa odottaessa, poliisi voi tehdä päätöksen toimenpiteestä.” Sen teemme, koska meillä ei ole aikaa hakea lupaa ja ottaa riskiä, että henkilöt tai todisteet sillä aikaa katoavat.

Tällainen on raaka todellisuus harmaalla alueella: Jos Talkkarin kanssa jäämme kesälomalle eikä Iso-Bjarne löydä ketään tilallemme tarkkailemaan Briania ja Allania meidän poissa ollessamme he ehkä tekevät ison kaupan sillä aikaa. Ehkä Brian saa ensimmäisen lapsensa. Ehkä hän vie collegamme tyttären ja lapsenlapsen Seychellien saarille humerahoillaan. Sitä ajatusta emme voi sietää.

Huumepomojen kätköpaikat ovat yleensä huoneissa ja piiloissa lähellä heidän asuntojaan, perheenjäsenten luona tai työpaikalla. Paikoissa, joihin heillä on vapaa pääsy, ja joissa he ei-

vät herätä huomiota sinne mennessään ja tullessaan. Sen vuoksi perustamme kolme nopeaa ryhmää. Yhdessä kolmen kollegan kanssa ajan Brianin ensimmäisen kerroksen asuntoon Bryggenissä. Neljä miestä tekee kotietsinnän Allanin osoitteessa Kööpenhaminan lounaisosissa. Ja neljä miestä, Iso-Bjarne mukaan lukien menee BMW-kauppiaille Lyngbyhyn ja pitää silmällä, ettei kukaan vie sieltä mitään.

Iskua edeltävänä iltana ajan Bing-Bangin kanssa Brianin asunnon läheisyyteen ja laitamme hänet yöpuulle. Se tarkoittaa, että tarkistamme, että epäillyn auto on kotona. Odotamme valojen sammuvan asunnossa.

”Hyvää yötä, Brian”, sanon Bing-Bangille. ”Nähdään viiden tunnin kuluttua.”

Suunnitelmana on iskeä kello kuusi perjantaiaamuna 12. elokuuta 2011. Olemme paikalla näiden kahden asunnon ulkopuolella kello puoli kuusi nähdäksemme, onko siellä elonmerkkejä, tai lähteekö joku osoitteesta. Ja jos kaikki on kuten pitää, me iskemme.

Tapaamme ennen auringonnousua Skelbæk-kadun osastolla. Meitä on kaksitoista miestä. Jokaisessa autossa on kahdella kädensijalla varustettu, litteäpäinen Berta, melkein metrin pituinen raskas rautaputki, jolla pamautamme oven sisään. Otamme mukaamme myös DNA-pusseja ja pusseja varastetulle tavaralle. Laskemme kylmästi, että löydämme jotain.

Ajan yhdessä Erlingin, Pitkän ja Talkkarin kanssa, joka todella pitää autolla-ajosta. Näemme vain pari taksia, jäteauton ja pari humalaista, jotka horjuvat kotiin pikkuperjantain juhlinnastaan. Ylittäessämme Långebro-siltaa osuvat ensimmäiset auringonsäteet auton ruutuihin. Taivas on värjäytynyt oranssiksi auringon noustessa.

Avaan radion ja saamme kuulla neloskanavalta Hans Otto Bisgaardin ohjelman *Huomenhetki*. ”Olemme matkalla muuttamaan erään perheen elämän”, sanon Talkkarille. ”Kun pamautamme oven sisään, se vaikuttaa heidän koko loppuelämänsä.”

Olen työskennellyt huumerikosten parissa yli kymmenen vuotta. Mutta tämä juttu koskettaa minua, koska Brianin avovaimo on viimeisillään raskaana, ja hänen isänsä on kollegamme. Tulee mieleen eräs koirapoliisi, joka viitisen vuotta sitten kertoi, että hänen uusi vävynsä oli tunnettu henkilö Christianiassa. Poliisi seiso kolmenkymmenen kollegan edessä selvästi hermostuneena, katse lattiaan painettuna, ja keräsi rohkeutta.

”Rakastan tyttärtäni. En voi valita pois tyttärtäni, eikä kukaan valitse itse vävypoikaansa”, hän sanoi ja nosti leukansa ylös. ”Toivon, että ette tuomitse minua.”

Brianin Bryggenissä sijaitsevan asunnon edessä seisoo hänen BMW:nsä. Tarkistamme radioitse, että muut ryhmät ovat paikallaan, ja tasan kello kuusi avaamme porraskäytävän oven talon isännöitsijältä saamallamme avaimella. Erling menee sisäpihalle ja pitää silmällä, että kukaan ei häivy sitä kautta tai heitä jotain ikkunasta. Me muut menemme asunnon ovelle, ja Talkkari heilauttaa Bertan oven lukkoon. Ovi ja ovenpielet lentävät heti ensi lyönnillä. Syöksymme sisään ja huudan samalla: ”Huumeepoliisi!”

Avovaimo seisoo heti oven takana järkyttyneenä. Makuuhuoneessa Brian herää ja hyppää ylös sängystä, mutta Pitkä on jo hänen kimpussa. Pitkä ottaa Brianin käsistä kiinni ja laittaa hänet käsirautoihin. Keittiössä pyydän avovaimoa istuutumaan kädet pöydällä, jotta näkisin ne. Mitä tahansa saattaa tapahtua, jos kädet eivät ole näkyvillä.

”Teitä epäillään piristävien aineiden hallussapidosta”, sanon hänelle ja selitän rutiininomaisesti, että heidän täytyy ottaa esille aineet, aseet, yli viidensadan kruunun rahasummat ja muut poliisia kiinnostavat asiat.

”Ei täällä ole mitään”, nainen sanoo. Hän istuu kädet ristissä pienen keittiönpöydän ääressä. Näyttää kuin hän rukoilisi minua uskomaan sanomaansa. Pitkä on vetänyt Brianin mukanaan keittiöön ja tämä yrittää näytellä älykästä.

”En ymmärrä, mitä te teette täällä”, Brian sanoo. ”Tämähän on naurettavaa.”

Joten meidän täytyy etsiä itse. Aloitan keittiöstä, ja löydän aika nopeasti erään kaapin pohjalta ison kasan kahdensadan, viidensadan ja tuhannen kruunun seteleitä. Sieltä löytyy myös parisataa käyttämätöntä annospussia ja gramma kokaiinia.

”Mitä olet jättänyt kertomatta?” Käännyn ympäri ja katson suoraan Brianiin.

”Tiedän ihan hyvin, että käyt kauppa. Saat itse päättää, asetaanko viimeisillään raskaana oleva avovaimosi mukanasi tuomarin eteen ja tutkintavankilaan kanssasi. Vai otatko itse vastuun?”

Samalla Talkkari huutaa makuuhuoneesta. Hän nostaa kätensä ja heiluttelee siinä vaatekaapista löytämäänsä setelinippua. Ja Etelä-Afrikan vuoden 2010 maailmanmestaruuskisan maalivahtin paitaa toisessa kädessään. Manuel Neuer on maailman paras maalivahti. Ehkä Brian yhä ajattelee, että on hauskeempaa vahtia maalia kuin käydä huumekauppaa.

Keräämme kaiken löytämämme keittiöön Brianin katsottavaksi ja laskemme tarkkaan setelit, jotta hän sillä aikaa voisi ajatella asiaa uudelleen avovaimon istuessa sivummalla.

”No niin, olemme löytäneet 65 000 kruunua (n. 8 722 euroa)”, sanon Brianille laskettuani setelit hiljaisuudessa. ”Ja nuo kaksisataa annospussia eivät varmaan ole tarkoitettu ketsuppia ja sinappia varten.”

Selitän Brianille, että kun esitämme tuomarille nämä edellä mainitut asiat, se näyttää huumekaupalta. On enemmän kuin todennäköistä, että tuomari laittaa hänet tutkintavankeuteen.

”Sinun on hyvä myös tietää, että meillä on porukkaa työpaikallasi juuri nyt. Nyt sinulla on viimeinen mahdollisuus kertoa, mitä on tekeillä, niin avovaimosi ei tarvitse tulla mukaan.”

Voisimme helposti pidättää myös avovaimon. Ja syyttää häntä huumeiden hallussapidosta, kun kerran rahaa ja huumepusseja on avoimesti esillä asunnon kaapeissa ja laatikoissa.

”Ei ole mitään kaupantekoa”, Brian sanoo ja katsoo tiukasti eteensä.

Myöhemmin löydämme Brianin autosta halpoja Nokian puhelimia ja sim-kortteja. Se, jos mikään osoittaa, että hän vaihtaa puhelimia jatkuvasti ja varustaa juoksupoikansa puhelimilla. Ja Allanin Nordvestin-asunnosta Sääskei on löytänyt kaksi kirjahyllyyn ja sohvaan kätkeytyä koirankakkapussia, jotka sisältävät paksuja setelinippuja. Summa on melkein 100 000 kruunua (n. 14 730 euroa). Löydämme myös todisteita, että vähintään 100 000 kruunua on lähetetty Thaimaahan Western Unionin kautta. Liesituulettimessa Allanilla on yhdeksän grammaa metamfetamiinia, joka on erittäin voimakas amfetamiinin muoto.

”Otamme sinut nyt mukaan poliisiasema Cityyn”, sanon Brianille. ”Muutaman tunnin päästä joudut tuomarin eteen, ja erittäin todennäköisesti joudut tutkintavankeuteen. Sinulla on vielä mahdollisuus kertoa, löytyykö työpaikaltasi jotain.”

Brian on selvästi hermostunut. Ensimmäistä kertaa hän ei halua vastata. Hän vilkuilee epävarman näköisenä murheellisen näköistä avovaimoiaan. Emme ota häntä mukaan, hänen ei tarvitse viimeisillään raskaana olevana istua kokonaista päivää pidätysselellissä, koska emme ole löytäneet syytä epäillä häntä seurannan aikana. Annamme hänen jäädä asuntoon. Mutta sitä emme kerro Brianille ottaessamme hänet mukaamme poliisiasema Cityyn.

Jätämme Brianin poliisiasemalle ja ajamme kahdeksan miehen ja yhden huumekoiran voimin BMW:lle Lyngbyhyn. Yritys sijaitsee ikävän näköisellä tehdasalueella, mutta omistaja on maan arvostetuin autokauppias, ja yrityksen johtaja ja työnjohtaja on kutsuttu paikalle. Ajamme sinne ennen kuin liike avataan kello yhdeksän. Pari kollegaa on jo paikalla, ja toinen heistä seisoo pukuhuoneessa Brianin ja Allanin kaappien edessä kellarissa ja toinen heidän työpisteissään verstaassa, jotta kukaan ei

pääse sotkemaan sinne. Isot, hyvin kiillotetut BMW-autot hallitsevat autohallia, ja siellä tuoksuu nahka ja vaha, yläluokka ja raha.

Laitamme ensin koiranohjaajan ja hänen koiransa Nuuskun työhön. Ketään ei hyödytä, että me muut kävelemme siellä ympärinsä sotkemassa hajuja, ennen kuin pieni musta labradori aloittaa työn. Nuusku merkkää nopeasti molemmat pukukaapit ja kun leikkaamme riippulukot irti, saamme palkinnon heti. Kaapista löytyy viiden litran astia kreatiinia. Se on valkoista jauhetta, jota ihmiset käyttävät lihasvoimaharjoittelussa. Se on täysin laillinen aine, mutta sitä käytetään myös huumeiden laimentamiseen. Se täsmää löytämäämme 143 000 kruunun (n. 21 000 euron) summaan. Ja siellä on myös 590 grammaa kokaiinia.

Pukuhuoneen vieressä sijaitsevan asiakasvessan katto-laatoista löydämme yhden 490 grammaa sisältävän pussin lisää, joten nyt olemme jo saaneet runsaan kilon. Verstaan puolella olevasta Brianin työkaapista löydämme kokaiinipuristimen, joka koostuu kuudesta paksusta raudasta ja pulteista, jolla saa kokaiinin kovaksi levyksi hydraulikan avulla. Lyngbyn BMW-liike on kuten sanottu hyvin kiillotettu esittelytila, jonka etuosassa luksusautot seisovat. Mutta verstaan takaosassa nämä pari työntekijää ovat pitäneet pystyssä huumeyritystä. Tilanne on paha johtajan kannalta. Meitä on liikkeessä kaksitoista miestä pyörimässä ja etsimässä huumeita ensimmäisen asiakkaan tullessa sisään. Hän näyttää hämmästyneeltä.

”On järkyttävää, että jotain tällaista tapahtuu juuri meillä”, johtaja sanoo ja selittää, että Allan ja Brian ovat ihan tavallisia kavereita. He ovat hyvin pidettyjä työtoverien keskuudessa ja saavat ansaitsemaansa hyvää palkkaa. Hän ei kerta kaikkiaan voi ymmärtää, että he myyvät kokaiinia. Mutta hän ei ole myöskään ymmärtänyt, että kaverit tienaaavat myynnillään johtajan palkan. Briania ja Allania vastaan nostettu syyte sisältää melkein

1,1 kiloa kokaiinia, 300 000 kruunua (n. 44 000 euroa) käteistä, 400 000 kruunua (n. 59 000 euroa) heidän pankkitileillään, ja vielä ne yhdeksän grammaa metamfetamiinia.

Koska oikeusjuttu tulee esille paljon myöhemmin, Brianilla on ollut aikaa miettiä perusteellisesti kohtalokasta kesäaamua pienen perheensä kanssa Bryggenissä. Siitä on tullut oikeusjuttu. Brian selviää kahden ja puolen vuoden vankilatuomiolla, mutta Allan saa neljä ja puoli vuotta. Ja he saavat takaisin takavarikoidut käteiset ja tilillä olevat rahat. Syyttäjä ei onnistunut todistamaan, että rahat tulevat huumekaupasta.

Järkytyn sen kuullessani.

”Mitä tässä oikein on tapahtunut?” kysyn juridisen osastomme pääjuristilta, kun tapaan hänet kasvokkain ja tiedustelen lopputulosta. Yleensä tuon kokoluokan huumerikoksista saa kuusi seitsemän vuotta ja kaikki takavarikoidaan.

”Syyttäjällä oli huono päivä”, on juristin vastaus.

Huoneessa vallitsee hetken hiljaisuus, ennen kuin hän jatkaa. ”Niin, oikeastaan kolme huonoa päivää. Joten ilmeisesti siitä ei herunut enempää.”

Päässäni humisee poistuessani hänen huoneestaan. Olemme käyttäneet juttuun satoja tunteja. Olemme stressanneet osasto koko kesän saadaksemme asian valmiiksi. Ei ole oikein, että kaksi isoa kalaa pääsee niin vähällä, koska syyttäjä ei selviä kolmesta oikeusistuntopäivästä.

Miehet ovat ammattimaisia huumekauppiaita. Jalkapallourasta haaveillut nuori mies, josta tuli mekaanikko. Mutta vain pintapuolisesti. Hän eli unelmaansa miljonäärinä ja jännittävää elämää kokaiinialan huipulla. Millaisen viestin se antaa? Yhteiskunnalle. Rikollisille. Poliisille. Minun mielestäni mies on pilannut elämänsä. Ajattelen hänen perhettään. Avovaimoa. Ja kollegaamme, isoisää lapselle, jonka isä istuu vankilassa huumekaupoista, eikä hänestä koskaan tule tavallista isää. Eniten minua

provosoi, että Brian luulee tämän kannattavan. Ja jos hän käyttyy hyvin vankilassa, hän pääsee vapauteen jo puolentoista vuoden kuluttua.

Kertoessani tästä muutamille kollegoille he vain pudistavat päätään. Ei siitä sen enempää. Seuraava juttu odottaa. Kiinniotettavia riittää. En ole samaa mieltä. Tämä on minun elämäni. En voi olla oma itseni, jos kaikki tehdään vain puolella sydämellä.